

REBEKA SERL

Za pet godina

Prevela sa engleskog
Sanja Bošnjak

**Čarobna
knjiga**

Za Lejlu Sejls, koja mi je obasjala proteklih pet godina,
i pet pre njih. Sanjale smo to jer se već dogodilo.

Jedino na budućnost možeš računati da te neće napustiti,
dete, rekao je. *Budućnost te uvek nađe. Stoj mirno i naći će te.*
Isto kao što se kopno pruža ka moru.
Marijan Vigins, *Evidence of Things Unseen*

Prelazak preko mosta do Menhetna.
Haos.

Nora Efron

PRVO POGLAVLJE

Dvadeset pet. To je broj do kojeg brojim svakog jutra pre nego što uopšte otvorim oči. To je meditativna tehnika smirivanja koja pomaže mozgu da pamti, fokusira se i bude pažljiv, ali pravi razlog zašto to radim jeste zato što je toliko potrebno mom dečku Dejvidu da ustane iz kreveta pored mene i uključi aparat za kafu, i da ja nanjušim zrna.

Trideset šest. Toliko minuta mi treba da operem zube, istuširam se i nanese toner na lice, serum, kremu, šminku, i obučem se za posao. Ako perem kosu, onda je četrdeset tri.

Osamnaest. To je moja šetnja do posla u minutima od našeg stana u Mari Hilu do Istočne četrdeset sedme ulice, gde se nalaze advokatske kancelarije *Satera, Bojta i Barna*.

Dvadeset četiri. Verujem da bi toliko meseci trebalo da izlazite sa nekim pre nego što počnete zajednički život.

Dvadeset osam. Prave godine za veridbu.

Trideset. Prave godine za brak.

Zovem se Deni Koen. I verujem u život po brojevima.

„Srećan ti Dan razgovora za posao“, rekao je Dejvid kad sam ušla u kuhinju. Danas. Petnaesti decembar. Bila sam u kućnoj haljini, s kosom umotanom u peškir. On je i dalje bio u pidžami, a smeđa kosa mu je bila poprilično proseda za nekoga ko je tek prešao tridesetu, ali meni se sviđala. To mu je davalo dostojanstven izgled, naročito kad je nosio naočare, što je bilo često.

„Hvala“, odgovorila sam. Obgrlila sam ga, poljubila u vrat, a zatim u usta. Već sam oprala zube, ali Dejvid nikad nije imao jutarnji zadah. Nikad. Kad smo krenuli da se zabavljamo, mislila sam da ustaje iz

kreveta pre mene da ubaci malo paste za zube u usta, ali kad smo počeli da živimo zajedno, shvatila sam da mu je to prirodno stanje. Tako se budio. To se nije moglo reći i za mene.

„Kafa je gotova.“

Zaškiljio je na mene, i srce mi je poskočilo na njegov izraz lica, isto kao što bi se zgrčilo kad je pokušavao da se fokusira ali nije još stavio sočiva.

Uzeo je šolju i sipao. Otišla sam do frižidera, i kad mi je pružio šolju, dodala sam obilno krimera u nju. Dodatak za kafu od lešnika. Dejvid je to smatrao svetogrđem, ali kupovao ga je zbog mene, da mi udovolji. Takav je bio čovek. Sklon osuđivanju, i velikodušan.

Uzela sam šolju za kafu i otišla da sednem u kuhinjicu koja je gledala na Treću aveniju. Mari Hil i nije najraskošnija četvrt u Njujorku, i poprima loš glas (svaki jevrejski klinac iz bratstva ili klinka iz sestrinstva sa područja tri države doseli se ovamo posle diplomiranja; uobičajen ulični stil je duks sa kapuljačom sa univerzitetskim natpisom), ali nigde drugde u gradu nismo mogli da priuštimo dvosoban stan sa potpuno opremljenom kuhinjom u zgradi sa domarom, a među nama, zarađujemo više novca nego što bi par dvadesetosmogodišnjaka na to imao pravo.

Dejvid je radio u finansijama kao investicioni bankar kod *Tišman Spejera*, konglomerata za nekretnine. Ja sam bila korporativni advokat. I danas sam imala razgovor za vodeću pravnu firmu u gradu. *Vahtel*. Meka. Vrh. Mitske kancelarije u crno-sivoj tvrđavi u Zapadnoj pedeset drugoj ulici. Svi vodeći advokati u zemlji su radili tamo. Spisak klijenata im je bio nezamisliv; zastupali su sve: *Boing*, *ING*. *AT&T*. Sve najveće korporacije, poslovi koji su određivali preokrete na globalnim tržištima, dešavali su se među njihovim zidovima.

Želela sam da radim u *Vahtelu* još od svoje desete godine, kad me je otac vodio u grad na ručak u *Serendipiti* i na matine. Prolazili bismo pored svih ogromnih zgrada na Tajms skveru, a onda bih ja zahtevala da odšetamo do broja 51 u Zapadnoj pedeset drugoj ulici

da mogu da zurim u zgradu CBS-a, gde se nalazilo sedište *Vahtela* od 1965.

„Razbićeš danas, dušo“, hrabrio me je Dejvid. Protegao je ruke iznad glave, otkrivajući deo stomaka. Bio je visok i vitak. Sve majice su mu bile premale kad bi se protegao, što mi se sviđalo. „Jesi li spremna?“

„Naravno.“

Kad je iskrsla mogućnost za taj razgovor, pomislila sam da je šala. Ljudski resursi iz *Vahtela* zovu mene, da baš. Mora da je Bela, moja najbolja drugarica – tipična površna plavuša obuzeta iznenađenjima – nekoga potplatila. Ali ne, bilo je stvarno. Vahtel, Lipton, Rozen i Kac zvali su me na razgovor. Danas, 15. decembra, obeležila sam datum u svom rokovniku flomasterom. To ništa nije moglo da izbriše.

„Ne zaboravi da idemo večeras na večeru da proslavimo“, rekao je Dejvid.

„Neću znati jesam li dobila posao danas“, rekla sam. „Ne ide to tako sa razgovorima za posao.“

„Stvarno? Onda mi objasni.“ Zavodio me je. Dejvid je bio veliki zavodnik. Ne biste to pomislili, jer je uglavnom bio veoma ukočen, ali imao je sjajan, pronicljiv um. To sam najviše volela kod njega. To me je prvo i privuklo.

Upitno sam podigla obrve i povukao se. „Naravno da ćeš dobiti posao. U planu ti je.“

„Zahvaljujem se na poverenju.“

Nisam navaljivala na njega, jer sam znala šta se spremalo večeras. Dejvidu je užasno išlo čuvanje tajni, a bio je još gori lažov. Večeras, na ovaj drugi mesec moje dvadeset osme godine, Dejvid Endru Rozen će me zaprositi.

„Dve kašike žitarica sa suvim grožđem, pola banane?“, pitao je. Pružao mi je činiju.

„Veliki dani su dani za đevrek“, rekla sam. „S ribom belicom. Znaš to.“

Pre nego što saznamo za neki veliki slučaj, uvek se zaustavim kod *Sardža* na Trećoj aveniji. Njihova salata od belice podjednako je dobra

kao i *Kacova* u centru grada, a ne čeka se čak ni ako postoji red, nikad više od četiri i po minuta. Uživala sam u njihovoj organizovanosti.

„Pobrini se da poneseš žvaku“, rekao je Dejvid, primakavši mi se. Zatreptala sam i otpila gutljaj kafe. Skliznula mi je niz grlo, slatka i topla.

„Kasniš“, rekla sam mu. Upravo sam shvatila. Trebalo je da ode još pre nekoliko sati. Imao je berzansko radno vreme. Palo mi je na pamet da možda neće ni otići u kancelariju danas. Možda je još morao da pokupi prsten.

„Mislio sam da te ispratim.“ Okrenuo je sat. Bio je marke epl. Kupila sam mu ga za našu dvogodišnjicu, pre četiri meseca. „Ali treba da palim. Hteo sam da vežbam.“

Nikad nije vežbao. Plaćao je mesečnu članarinu u *Evinoksu*, koju je, čini mi se, upotrebio možda dvaput u dve i po godine. Bio je prirodno vitak, i ponekad je trčao vikendom. Bačeni trošak je izazivao rasprave među nama, pa jutros nisam ništa spominjala. Nisam želela da nam išta pokvari današnji dan i svakako ne ovako rano.

„Naravno“, rekla sam. „Spremiću se.“

„Ali imaš vremena.“ Privukao me je sebi i zavukao mi ruku ispod okovratnika kućne haljine. Pustila sam ga jedan, dva, tri, četiri...

„Mislila sam da kasniš. A ja ne smem da izgubim fokus.“

Klimnuo je glavom. Poljubio me je. Shvatio je. „U tom slučaju, nadoknadićemo večeras“, rekao je.

„Ne zadirkuj me.“ Uštinula sam ga za mišicu.

Mobilni mi je zazvonio tamo gde je bio uključen na noćnom stočiću u spavaćoj sobi, i pošla sam u pravcu za zvukom. Ekran je ispunila fotografija plavooke, plavokose boginje kako se plazi postrance u kameru. Bela. Iznenadila sam se. Najbolja prijateljica mi je bila budna pre podneva samo ako je probdela noć.

„Dobro jutro“, rekla sam joj. „Gde si? Nije Njujork.“

Zevnula je. Zamišljala sam je kako se proteže na nekoj morskoj terasi, sa svilenim kimonom koji se širio oko nje.

„Nije Njujork. Pariz je“, odgovorila je.

Pa, to je objasnilo njenu sposobnost da govori u ovo doba. „Mislila sam da krećeš večeras?“ Imala sam podatke o njenom letu u telefonu: UA 57. Polazi iz Njuarka u 6.40 po podne.

„Otišla sam ranije“, rekla je. „Tata je želeo da večeramo večeras. Samo da bi mi se žalio na mamu, očito.“ Zastala je i čula sam je kako kija. „Šta radiš danas?“

Zna li ona za večeras? Dejvid bi joj rekao, mislim, ali i ona je loše čuvala tajne – naročito od mene.

„Značajan dan na poslu, a onda idemo na večeru.“

„Tako je. Večera“, rekla je. Definitivno je znala.

Stavila sam telefon na zvučnik i protresla kosu. Trebaće mi sedam minuta da je osušim. Proverila sam sat: 8.57 ujutru. Dovoljno vremena. Razgovor mi je bio tek u jedanaest.

„Zamalo da te pozovem pre tri sata.“

„Pa, to bi bilo rano.“

„Ali ti bi se ipak javila“, rekla je. „Ludačo.“

Znala je da mi je telefon uključen i preko noći.

Bela i ja smo bile najbolje drugarice još od sedme godine. Ja, pristojna Jevrejka iz filadelfijskog Mejn Lajna. Ona, francusko-italijanska princeza kojoj su roditelji priredili tako veliku žurku za trinaesti rođendan da se svaka bat micva ukopa u mestu. Bila je razmažena, nestalna i prilično čarobna. Ne samo meni. Kuda god je išla, ljudi su joj padali pred noge. Bilo ju je veoma lako voleti, a i ona je širokogrudno delila ljubav. Ali bila je i krhka. Koža joj se tako tanko rastezala preko emocija da je uvek pretila da pukne.

Bankovni račun njenih roditelja bio je velik i lako dostupan, ali njihovo vreme i pažnja nisu. Dok je odrastala, praktično je živela kod mene. Nas dve smo uvek bile zajedno.

„Bels, moram da idem. Imam danas razgovor za posao.“

„Tako je! Vočmen!“

„Vahtel.“

„Šta ćeš obući?“

„Verovatno crni kostim. Uvek oblačim crni kostim.“ Već sam u glavi preturala po ormaru, iako sam odabrala kostim čim su me pozvali.

„Uzbudljivo“, izjavila je, i zamišljala sam je kako nabira svoj prćasti nosić kao da je upravo namirisala nešto neprijatno.

„Kad se vraćaš?“, pitala sam.

„Verovatno u utorak“, odgovorila je. „Ali ne znam. Možda ću se naći sa Renaldom, a u tom slučaju bismo otišli na Rivijeru na nekoliko dana. Ne bi se reklo, ali tamo je sjajno u ovo doba godine. Nema nikoga. Imaš čitavo mesto samo za sebe.“

Renaldo. Već neko vreme mu nisam čula ime. Mislim da je bio pre Frančeska, pijaniste, i posle Markusa, režisera. Uvek je bila zaljubljena, uvek. Ali njene ljubavi, koliko god jake i dramatične bile, nikad nisu trajale duže od nekoliko meseci. Retko je, ako ikada, nazivala nekog svojim dečkom. Mislim da je poslednji bio još kad smo bile na koledžu. A šta je sa Žakom?

„Uživaj“, rekla sam. „Pošalji mi poruku kad sletiš i slike, naročito Renalda, čisto da ih imam u dosijeu.“

„Da, mama.“

„Volim te“, rekla sam.

„Ja tebe volim još više.“

Osušila sam kosu i spustila je, prelazeći peglom preko nje, tako da se ne ukovrdža. Stavila sam male biserne minđuše koje su mi roditelji poklonili kad sam diplomirala, i moj omiljeni sat movado koji mi je kupio Dejvid prošle godine za Hanuku. Izabrani crni kostim, svež sa hemijskog čišćenja, visio mi je na zadnjoj strani vrata ormara. Kad sam ga obukla, dodala sam ispod crveno-belu košulju sa karnerićima, u Belinu čast. Mala iskrica, ili život, kako bi ona rekla.

Vratila sam se u kuhinju i malo se zavrtela. Dejvid se još nije obukao i krenuo. Sigurno je uzeo slobodan dan. „Šta mislimo?“, pitala sam ga.

„Dobila si posao“, izjavio je. Stavio mi je ruku na kuk i lako me poljubio u obraz.

Osmehnula sam mu se. „To mi je plan“, rekla sam.

***

Kod *Sardža* je bilo očekivano prazno u deset pre podne – to je bilo mesto za jutarnje putnike – pa mi je trebalo samo dva minuta i četrdeset sekundi da dobijem svoj đevrek sa belicom. Jela sam u hodu. Neko vreme sam stajala za stolom u izlogu. Nije bilo visokih stolica, ali obično je bilo mesta da ostavim torbu.

Grad je bio uređen za praznike. Ulične svetiljke upaljene, izlozi poprskani injem. Napolju je bilo pola stepena ispod nule, praktično blago po njujorškim zimskim standardima. A još nije pao sneg, pa je hodanje u štiklama bilo pesma. Zasad je bilo dobro.

Stigla sam u *Vahtel* u 10.45 pre podne. Stomak je počeo da mi se buni i bacila sam ostatak đevreka. To je bilo to. Ono za šta sam radila poslednjih šest godina. Pa, zaista, ono za šta sam radila poslednjih osamnaest godina. Svaki ispit, svaki čas istorije, svaki sat koji sam provela spremajući prijemni za pravo. Bezbrojne noći do dva ujutru. Svaki put kad bi me izribao partner za nešto što nisam uradila, svaki put kad bi me izribao partner za nešto što jesam uradila, svaki i najsitniji trud me je vodio, i pripremao me, do ovog jednog trenutka.

Ubacila sam žvaku. Duboko sam udahнула i ušla u zgradu.

Broj pedeset jedan u Zapadnoj pedeset drugoj ulici bila je džinovska zgrada, ali znala sam tačno na koja vrata treba da uđem i na koji sigurnosni pult treba da se prijavim (ulaz u Pedeset drugoj, pult pravo ispred). Toliko sam puta provrtela taj sled događaja u glavi, kao balet. Prvo ulaz, zatim obrtna vrata, pa skretanje nalevo i brzo penjanje stepenicama. *Jedan-dva-tri, jedan-dva-tri...*

Vrata lifta se otvoriše na trideset trećem spratu, i zadržala sam dah. Osećala sam energiju, kao slatko u venama, dok sam gledala u ljude koji su ulazili i izlazili iz zastakljenih sala za sastanke kao statisti u seriji *Dva lica pravde*, unajmljeni samo za danas – za mene, samo za moje oči. Mesto je bujalo od života. Imala sam utisak da možeš da ušetaš tu u bilo koji sat, bilo koji dan u nedelji, i video bi ovo. U

ponoć u subotu, u nedelju u osam ujutru. To je bio svet van vremena, odvijao se po sopstvenom rasporedu.

To je bilo ono što sam želela. To sam oduvek želela. Da budem negde gde nema stajanja. Da budem okružena brzinom i veličanstvenim ritmom.

„Gospođa Koen?“ Mlada žena me je pozdravila. Na sebi je imala ravnu haljinu *Banana Republike*, bez sakoa. Bila je recepcionerka. Znala sam, zato što su svi advokati u *Vahtelu* nosili kostime. „Ovamo, molim vas.“

„Mnogo vam hvala.“

Povela me je oko pulta. Primetila sam uglove, potpuno izložene kancelarije. Staklo i drvo i hrom. Odzvanjanje novca. Uvela me je u salu za sastanke sa dugačkim stolom od mahagonija. Na njemu su se nalazili bokal vode i tri čaše. Upila sam taj neupadljiv, ali otkrivajući podatak. Doći će dva partnera na razgovor, ne jedan. To je bilo dobro, naravno, dobro je. Bila sam potpuno spremna. Mogla sam praktično da nacrtam plan sprata njihovih kancelarija. Držala sam sve u malom prstu.

Dva minuta su se protegla na pet, a pet na deset. Recepcionerke dugo nije bilo. Razmišljala sam dok sam sipala sebi čašu vode, kad su se vrata otvorila i ušao je Majls Oldridž. Prvi u klasi na Harvardu. *Pravni žurnal Jejla*. I stariji partner u *Vahtelu*. Bio je legenda, a sad se nalazio u istoj prostoriji sa mnom. Udahnula sam.

„Gospođice Koen“, rekao je. „Tako mi je drago što ste mogli da dođete na ovaj sastanak.“

„Naravno, gospodine Oldridž“, rekla sam. „Zadovoljstvo mi je što sam vas upoznala.“

Podigao je obrve. Ostavila sam utisak na njega jer mu znam ime. Tri boda.

„Hoćemo li?“ Pokazao mi je rukom da sednem, i tako sam i učinila. Sipao nam je po čašu vode. Ona druga je stajala netaknuta. „Dakle“, rekao je. „Hajde da počnemo. Recite mi nešto o sebi.“

Razmislila sam o odgovorima koje sam uvežbavala, brusila i oblikovala proteklih dana. Iz Filadelfije. Otac mi je imao firmu za

osvetljenje i sa nepunih deset godina pomagala sam mu oko ugovora u kancelariji. Da bih ih razvrstala i poređala na svoje zadovoljstvo, morala sam malo da ih iščitam, i zaljubila sam se u organizaciju, način na koji je jezik – čista istina u rečima – bio nedvosmislen. Kao poezija, ali poezija sa ishodom, poezija sa jasnim značenjem – sa delotvornom moći. Znala sam da time želim da se bavim. Otišla sam na Pravni fakultet Kolumbija i diplomirala kao druga u klasi. Stažirala sam u južnom delu Njujorka pre nego što sam prihvatila stvarnost onoga što sam oduvek znala, a to je da sam želela da budem korporativni advokat. Želela sam da se bavim pravom koje ima visoke uloge, koje je dinamično, neverovatno takmičarski nastrojeno, i da, koje mi pruža priliku da zaradim mnogo novca.

Zašto?

Zato što sam rođena to da radim, za to sam se školovala i to me je dovelo ovamo danas, do mesta gde sam oduvek znala da ću biti. Zlatna kapija. Njihove kancelarije.

Pregledali smo moju biografiju, tačku po tačku. Oldridž je bio iznenađujuće temeljan, što mi je išlo u korist, jer mi je dalo više vremena da govorim o svojim dostignućima. Pitao me je zašto mislim da bih bila dobar kandidat, kakvoj sam radnoj kulturi naginjala. Rekla sam mu da sam se čim sam izašla iz lifta i videla sve to beskonačno kretanje, svu tu užurbanost, osetila kao kod kuće. Nisam preuveličavala, zaključio je. Zakikotao se.

„Žestoko je“, rekao je. „I nema kraja, kao što kažete. Mnogi sagore.“

Skrstila sam ruke na stolu. „Uveravam vas“, rekla sam mu. „To mi neće teško pasti.“

A onda mi je postavio poslovično pitanje. Ono za koje se pripremate jer uvek pitaju:

Gde sebe vidite za pet godina?

Udahнула sam, a onda sam mu dala nepokolebljiv odgovor. Ne samo zato što sam uvežbala, a jesam. Već zato što je to bila istina. Znala sam. Oduvek.

Radiću ovde, u *Vahtelu*, kao stariji saradnik. Biću najtraženija sa svoje godine na slučajevima pripajanja i preuzimanja. Neverovatno sam temeljna i efikasna; ja sam kao naoštren nož. Trudiću se da postanem mlađi partner.

A van posla?

Udaću se za Dejvida. Živećemo u Gramersi Parku, kod parka. Imaćemo kuhinju kakvu želimo i dovoljno mesta za stolom za dva kompjutera. Ići ćemo u Hemptons svakog leta; u Berkšajers, povremeno, vikendom. Kad ne budem u kancelariji, naravno.

Oldridž je bio zadovoljan. Razvalila sam, videla sam to. Rukovali smo se i recepcionerka se vratila da me provede kroz kancelarije i do liftova koji su me ponovo spustili na zemlju smrtnika. Treća čaša je bila samo da me izbaci iz ravnoteže. Svaka čast.

Posle razgovora sam otišla u centar grada, do *Reformejšena*, moje omiljene prodavnice odeće u Sohou. Uzela sam slobodan dan sa posla, a bilo je tek vreme za ručak. Sad kad je razgovor bio završen, mogla sam da preusmerim pažnju na večeras, na ono što je dolazilo.

Kad mi je Dejvid rekao da ima rezervaciju u *Rejnbou rumu*, odmah sam znala šta je to značilo. Razgovarali smo o veridbi. Znala sam da će biti ove godine, ali mislila sam da će se desiti letos. Praznici su ludnica, a zimi je Dejvid bio prezauzet na poslu. Ali znao je koliko volim osvetljen grad, pa će se to dogoditi večeras.

„Dobro došli u *Reformejšen*“, pozdravila me je prodavačica. Nosila je crne široke pantalone i uzanu belu polurolku. „Kako mogu da vam pomognem?“

„Večeras imam veridbu“, odgovorila sam. „I treba mi nešto da obučem.“

Na tren je delovala zbunjeno, a onda joj se lice razvedrilo. „To je baš uzbudljivo!“, rekla je. „Hajde da pogledamo unaokolo. Šta mislite?“

Odnela sam gomile u garderobu. Suknje i haljine sa dubokim izrezima na leđima i par crvenih krep pantalona sa odgovarajućom širokom bluzom. Prvo sam obukla crveni komplet, i stajao mi je

savršeno. Dramatično, ali ipak otmeno. Ozbiljno, ali ipak malo drugačije.

Pogledala sam se u ogledalu. Ispružila sam ruku.

Danas, pomislila sam. Večeras.